

Õiguskantsler

Hendrik Johannes Terras
Riigikogu põhiseaduskomisjon
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 26.11.2024 nr 1-1/15-536/5

Meie 09.12.2024 nr 18-1/241958/2407222

Austatud Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees

Tänan Teid põhiseaduse muudatuse ettevalmistamise aruteludesse kaasamise eest.

Teie esitatud küsimustele kõiki erinevaid lahendusvariante avava põhjaliku vastuse andmine eeldaks mahukat teadustööd, mida suure töökoormuse tõttu kahjuks ette võtta ei saa. Küll aga osaleme meeleldi asjatundjate arutelus.

Praegu saab öelda nii palju, et riigivõimu ja kohaliku võimu ning nende teostamise eristamine on põhiseaduses taotluslik. Kohalik omavalitsus on mõeldud kohaliku elu küsimuste lahendamiseks. Põhiseaduse Assamblee töö aluseks olnud eelnõudes (Jüri Adamsi jt koostatud eelnõu, samuti Jüri Raidla jt koostatud eelnõu) nähti ette, et kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel saavad hääletada kõik vähemalt 18-aastased püsielanikud. Sellisena läks PS § 156 ka rahvahääletusele. See tähendab, et Põhiseaduse Assamblee otsustas, et hääleõiguslikkuse põhitingimused peavad olema kirjas põhiseaduses. Sedalaadi valikuid peetakse demokraatlikus õigusriigis kohaseks, kuivõrd need kaitsevad piisavalt läbi mõtlemata või valimistulemuse muutmisele suunatud muudatuste eest.

Kui Riigikogu hindab olusid, Eesti rahva pikaajalist kasu ja sisemise rahu ning Eesti välispoliitiliste positsioonide tugevdamist teistmoodi kui seda tegi Põhiseaduse Assamblee, leiab mõistliku ja rakendatava põhiseaduse muudatuse sõnastuse ja võtab selle ette nähtud korras vastu, on see kahtlemata rahvaesinduse õigus. Kui Vabariigi President otsustab muudatuse välja kuulutada, see jõustub. Kui Vabariigi President otsustab muudatust mitte välja kuulutada, jõuab see vajadusel Riigikohtusse. Ka see on riigielu normaalne käik.

Tänan Teid veelkord põhiseaduse muudatuse sõnastuse ja mõjude igakülgse läbimõtleamise eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Vallo Olle 693 8445
Vallo.Olle@oiguskantsler.ee